

„Edinost“
 Iznaj enkrat na dan, razen nedelj in
 praznikov, ob 4. uri zvečer.
 Naročnina znaša:
 za celo leto 31 kron
 za pol leta 12 „
 za šest let 4 „
 za en mesec 3 kron
 Naročnina se plačuje naprej. Na na-
 ročnino izda priložna naročnina se ura-
 čuna.
 V tobačarnah v Trstu se prodajajo po-
 sa za vse številke po 6 modnik (3 nč);
 v Trstu pa po 8 modnik (4 nč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
 Se računajo po vratah v petito. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom.
 Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
 mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.
 Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
 Nepravilni dopisi se ne sprejemajo.
 Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnina, reklamacije in oglaš spre-
 jema uredništvo. Naročnina in oglaš
 se plačujejo loco Trst.
 Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ul. 4. Carintia št. 12. Upravištvu, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 pri čelo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Javna zahvala.

Mnogim od naših prijateljev in so-
 mišljenikov je gotovo palo v oči, da
 med kandidati za deželni zbor istrski
 to pot ni bilo moža, ki je celih 17 let
 častno zastopal v deželnem zboru kmečke
 občine okraja Volosko.

Ta mož je **Slavoj Jenko**, trgovec
 in župan v Podgradu.

Njega ni bilo to pot med kandidati
 hrvatsko-slovenske stranke, ker sam
 nikakor ni hotel več vsprejeti kandi-
 dature.

Izjavil je bil najodločneje svojim
 prijateljem in podpisanimu, da mu
 njegovi rodbinski in privatni odnosi
 nikakor ne dovoljujejo, da bi ostal še
 nadalje zastopnik naroda!

Njegovi prijatelji in podpisano dru-
 šstvo so bili prisiljeni jemati v obzir ter
 uvaževati to njegovo odločno izjavo ter
 misliti na moža, katerega bo kandi-
 daturati mesto njega.

Pravimo, da je bilo podpisano dru-
 šstvo prisiljeno, kajti ono visoko ceni
 17-letno delovanje poslanca **Slavoja**
Jenka v deželnem zboru Istre. Da
 se ni sam tako odločno izjavil proti
 svoji kandidaturi, bilo bi ga podpisano
 društvo zopet kandidiralo iz vsega srca
 in prepričanja.

Podpisano društvo se čuti torej
 dolžno, da v svojem in v imenu vsega
 slovenskega in hrvatskega naroda v Istri
 gospodu **Slavoju Jenku** s tem izrazi
 popolno zaupanje in najiskrenejšo za-
 hvalo na njega požrtvovalnem, nesebič-
 nem in odločnem delovanju v deželnem
 zboru, ter je uverjeno, da bo tudi na-
 dalje po svojih močeh deloval za dobro
 našega naroda.

V Trstu, dne 10. decembra 1901.

Pol. društvo „Edinost“.

Spomenica

slovenskega dijaštva graškega na vlado
 glede pripravljanih korakov za slovensko
 univerzo v Ljubljani.

Slovenci so edini narod Avstrije, čegar
 akademiška mladina se mora izključno v tujem,
 nemškem, jeziku za časa akademskih študij
 izobraževati, potem pa, po dovršenih študi-
 jah, v svojem pokličenem uradovati v sloven-
 skem jeziku.

Vsakemu mislečemu človeku zdelo bi se
 perverno, ako bi moral n. pr. Nemec prav-
 niške študije dovršiti v francoskem jeziku, da
 se na tak način vsposobi za nemški urado-
 vanje in za spretno in pravilno rabo nemških
 tehničnih izrazov.

Dočim ima vsaki mladi uradnik o na-
 stopu službe itak že več nego dovolj
 opravka, da se uživi v svoj novi poklic,
 mora se Slovenec, ob sicer enakih razmerah,
 razum tega še le začeti učiti slovenske ter-
 minologije, ker med študijami ni imel prilike,
 da bi se spopolnjeval v isti!

Ko je torej slovensko dijaštvo iz odgo-
 vora na interpelacijo poslanca Malfattija iz-
 previdelo, da ima najvišji predstojnik avstrijs-
 ke naučne uprave resno voljo, vsakemu
 avstrijskemu narodu omogočiti akademski
 študij v materinem jeziku in da se ista ne bo

obotavljala, ako treba v tem oziru stopiti
 pred zbornico s tozadevnim zakonskim naer-
 tom, oglašilo se je zopet polno upov ener-
 gično za ustanovitev že pol stoletja zahte-
 vane slovenske univerze. Vlada pa, ki je že
 imela priliko izraziti svoje menenje o ustano-
 vitvi jugoslovanske univerze v Ljubljani, iz-
 javlja, da treba v ta namen pred vsem dobro
 premišljenih pripravljanih korakov, nikakor
 pa ni povedala, kakšen naj bo ta prehod k
 ustanovitvi popolne univerze in ni se tudi
 izrazila s pričakovano jasnostjo o vprašanju,
 na kak način namerava, dokler ne ustanovi
 popolne slovenske univerze, slovenskemu di-
 jaštvu v smislu javno priznanega svojega
 principa omogočiti študij v materinem jeziku!

Ker je vlada izrečno izjavila, da bo kaj
 dosegljivega vedno rada izvrševala, zato sloven-
 sko dijaštvo apeluje na čisto povdarjano pra-
 vičnost vlade nasproti vsem ter se s predlo-
 ženo spomenico obrača na njo s prošnjo, naj
 nemudoma ukrene vse potrebno, da se na
 univerzah, na katerih do zdaj slovensko di-
 jaštvo mora študirati, na graški in na dunaj-
 ski, uvedejo z a č a s n o, — dokler se Slo-
 venci ne ustanovi lastna univerza na do-
 mačih tleh — slovenska predava-
 nja. S tem izpolni vlada ne le svojo
 dosedaj zanemarjeno dolžnost, da skrbi za
 potrebno jezikovno izobrazbo slovenskega
 dijaštva za njega bodoči poklic, ampak pri-
 pravlja tudi na najprimernejši način tla za,
 bodočo jugoslovansko univerzo v Ljubljani
 kajti vse te učne sile se lahko iz Grada in
 Dunaja premestijo na ljubljansko univerzo.
 Da vlada še bolj izprevidi utemeljenost te naše
 prošnje, hočemo jej v sledečem, na podlagi
 zgodovinskih dejstev dokazati, da ste gori
 imenovani univerzi kakor navlašč ustvarjeni,
 da sprejmeta začasno slovenske
 stolice.

Kakor se je že čisto, zlasti v prora-
 čunski debati dne 13. junija 1871. odločno
 povdarjalo v poslanski zbornici, ustanovljena
 je graška univerza glasnim ustanovne listine
 ne le za Nemce, ampak za o b a n a r-
 o d a notranje Avstrije, torej tudi za Slo-
 vence, ki imajo potemtakem popolno pravico
 zahtevati, da se na isti uvedejo slovenska
 predavanja, zlasti, če jih zahtevajo samo za-
 časno.

Saj se je pa tudi že res na graški uni-
 verzi predavalo v slovenskem jeziku na vseh
 štirih fakultetah. Z min. odločbo od dne 10.
 decembra 1849. je bil na graški univerzi
 nastavljen za avstrijsko državljansko pravo v
 slovenskem jeziku slavnostni pisatelj in uče-
 njak Krajnc; ravno tako profesor cerkvenega
 prava dr. Jože Kopač z min. odl. od dne 13.
 marca 1850. za kazenski pravni red v slo-
 venskem jeziku, in z min. odl. od dne 25.
 sept. 1850 profesor finančne vede dr. Jože
 Skedl, z obvezo predavati kazensko pravo v
 slovenskem jeziku, dočim sta profesorja dr.
 Robič in dr. Tosi slovenski predavala na
 teološki fakulteti, katera predavanja so v
 slovenskem jeziku navedena v lekijskem ka-
 talogu graške univerze. Ako so se morala ta
 predavanja začasno ustaviti, zakrivila je to,
 kakor je govoral v državnem zboru l. 1871
 poslanec Kosta, edino le vlada, ki slovenskim
 predavanjem ni posvečevala tiste nežne po-
 zornosti in skrbi, kakoršnje treba vsaki novi
 napravi in zlasti zato, ker se slovenskim di-
 jakom ni dovolilo delati izpite v slovenskem
 jeziku. Ker so slovenski poslanci na burno
 izraženo željo vsega slovenskega naroda leta
 1870. iznova zahtevali ustanovitev slovenske
 univerze, sklenila je vlada zopet aktivirati
 slovenska predavanja na graški univerzi, po-
 sebno glede judicijalnih predmetov, ter je v
 ta namen vpustila v proračun znesek 3600
 gld. Iz vsega tega jasno sledi, da vlada ne
 stori prav nič novega, ako sedaj zopet uvede

začasno slovenska predavanja na graški uni-
 verzi, dokler ni ustanovila popolne slovenske
 univerze. To bi bilo tembolj naravno in
 upravičeno, ker dandanes na graški univerzi
 delajo lahko celo Italijani izpite v svojem
 materinem jeziku, ki imajo pač nanje manje
 narokov, nego v isti deželi rojeni Slovenci na
 slovenska predavanja.

Nič manj tehtni vzroki govore za za-
 časno uvedbo slovenskih predavanj na du-
 najski univerzi, ker se je tudi glede iste
 vlada že leta 1871. pogajala z dr. Ferd.
 Pogačnik-om o uvedbo slovenskih predavanj
 in ker mora iz gmotnih vzrokov dandanes na
 dunajski univerzi študirati še več slovenskih
 dijakov nego v Gracu.

Seveda smatramo za neizogiben pogoj
 dobrega uspeha takih predavanj, da smejo
 slovenski dijaki iz dotičnih predmetov delati
 vsekako tudi izpite v slovenskem jeziku, ker
 bi bilo krivično siliti slovensko dijaštvo k
 dvakratnemu študiju istega predmeta.

Ker slovensko dijaštvo meni, da se vlada
 res hoče oprijeti nemudoma vseh potrebnih
 priprav za ustanovitev slovenske univerze,
 obrača se torej do nje s prošnjo, naj v smislu
 svojih javno izraženih principov na naveden
 način slovenskemu dijaštvu nemudoma omo-
 goči študije v njih materinem jeziku ter z
 vzgojivno učnih sil uspešno pripravlja tla
 za brzo ustanovitev slovenske univerze.

Slovensko dijaštvo upa vse to tem bolj,
 ker vlada pri drugih narodih, ki do zdaj še
 nimajo samostojnih univerz, pri Italijanih in
 Malorusih, na isti način pripravljajo ustano-
 vitev samostojnih vseučilišč, ker omogočuje
 Italijanom na inomoški in graški, Malorusom
 pa na Lvovski univerzi akademski študij in
 polaganje izpitov v materinem jeziku.

Gradec, 11. grudnia 1901.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 11. decembra 1901

O volitvah v dež. zbor dalmatin-
ski za kmečke občine piše rečki »Novi list«:
 Rezultat votitev nas jako zadovoljuje: stranka
 prava je šla, razun nekaj potrebnih izjem,
 po vsej Dalmaciji roko v roki z
 narodno stranko. To je najlepši in
 najtolažljivejši fakt. Razlike bodo tudi v bo-
 doče, a načela se bodo izvajala, ali na-
 rod se ni brez potrebe klal in
 trgall! Stranka prava je poleg dosedanjih
 izkušanih zastopnikov svojih, poslala v dež.
 zbor novih sil, najbolje kar jih ima. Dr.
 Smolaka, dr. Majstrovic in dr. Marovic so
 za deželni zbor in za hrvatsko stvar v zboru
 dragocene pridobitve. Bodočnost pokaže to
 še bolje.

Naša država in vnanja politika.
 Glavna faktorja v svetovni politiki bila sta
 dosedaj in sta — če tudi ne več v tisti ab-
 solutnosti — še vedno trozveza in dvozveza.
 V najnovejšem času pa se je konstelacija na
 političnem svetovnem obzorju začela spre-
 menjati v zmislu, da izlasti trozveza nehuje biti
 element, katerega je trebalo vpoštovati naj-
 prej, ako si hotel preaojati hipni položaj
 in snovati kombinacije za bodočnost. Da-si
 omenjeni zvezi še vedno obstojiti formelno,
 vendar nihče ne ve, pri čem da smo prav
 za prav. Dvozveza stoji še vedno dovolj
 trdno in celó ojačuje se in zadobiva vedno
 večji upliv in ugled; ali v trozvezi se ne-
 prestano nekaj krha in ruši in nihče je ne
 upošteva več prav tako, kakor so jo dosedaj
 vsi, in kakor bi jo še, ako bi slonela na
 nekoliko bolj naravnih temeljih in bi ne bila
 le diplomatska krparija, ki pa je do sedaj
 delovala dobro služila ciljem pangermanskega
 imperijalizma, našo državo pa je zavajala le
 na kriva, pogubna pota! To nam dokazuje
 ravno sedanje pokanje ustave. Körber je ka-

kor nalašč poklican v to, da doviši delo,
 katero so zapričeli in nadaljevali, deloma
 hoté, deloma nehoté, njegovi predniki. Tro-
 zvezi je bil prvotno namen dvojen: povzdi-
 gniti moč in upliv nemške države in ko-
 likor mogoče oslabiti Avstro-Ogrsko, da ta
 postane poslušna služabnica mogočne Nemčije
 ter da bo, kakor taka, isto verno podpirala
 v visokoletečih nje ciljih. Ta namen je tro-
 zveza tudi popolnoma dosegla in poleg tega
 je Italijo politično sicer dvignila nekoliko
 više, gospodarski pa upropastila. Vez, ki so
 držale Italijo v trozvezi, pa so se že znatno
 zrahljale; le Avstro-Ogrska se drži mogočne
 Germanije in drvi za njo čez drn in strn,
 drže se je za krilo, kakor otrok svoje ma-
 tere. Nemška diplomacija je do sedaj na jako
 spreten in zvit način znala vzdrževati neko
 hladnost naše države do Francije; za neso-
 glasje med našo državo in Rusijo pa so in
 še sedaj dovolj skrbijo avstrijski slavofobski
 državniki iz jedinega vzroka, ker je Rusija
 slovanska država in ker bi vsled eventuelne
 zveze z Rusijo mogli avstro-ogrski Slovani
 dospeti do svojih pravic. Avstro-Ogrska je
 sedaj na najbolji poti, da ostane čisto osam-
 ljena. Italija se zbližuje dvozvezi in tudi
 razmere med Nemčijo in Francijo postajajo
 vedno boljše; da, v zadnjem času se je za-
 čelo govoriti celó o zbliževanju Francije in
 Nemčije, in širijo se tudi vesti o potovanju
 nemškega cesarja v Pariz! Da se pa Nem-
 čija usiljuje Rusiji, to je stara in že znana
 stvar in je že Bismarck deloval v tej smeri.
 Tudi Anglija bo kmalu prisiljena, vsled za-
 vožene južnoafričanske politike, iskati si pri-
 jateljev in ni izključeno, da bo skušala dobiti
 zaslombo v oni mogočni zvezi, kjer igra prvo
 vjolino Rusija. Le Avstro-Ogrska nima časa,
 da bi računala s tem premikanjem svetovne
 politične konstelacije. Naša država je seveda
 le najemnica Nemčije in mora delati to, kar
 zahtevajo interesi iste, mora zatirati Slovane,
 učvrščati premoč Nemcev ter delovati za
 uveljavljanje nemškega državnega jezika!

Vlada naša pa ima potem še ta žalosten po-
 gum, da zatira dan za dnem, da deluje za
 državne interese! Da, slednjič ima tudi ona
 prav, ako trdi, da deluje za državne inte-
 rese, ker vsaki državnik deluje za državne
 interese; vprašanje nastaja le: za interese —
 katere države deluje?!
 Se-li naša država v resnici sme še pri-
 števatii velesilam? Na to vprašanje nočemo
 odgovarjati, lahko pa trdimo, da so nas zad-
 nji dogodki prepričali, da v novejšem času
 italijanska diplomacija nastopa mnogo samo-
 zavestneje in uspešneje, nego avstro-ogrsko!
 S precejšnjo gotovostjo smemo pričakovati,
 da bo v nedolgi bodočnosti naša država po-
 polnoma osamljena, oziroma, kar je še huje:
 da bo njene korake vodila le Nemčija. Na
 tem se nam bo zahvaliti le zaslepljenosti
 avstrijskih državnikov, ali tudi neod-
 ločni in malenkostni politiki
 avstrijskih Slovanov, ki se nikdar
 ne morejo povzpeti do krepkega odpora proti
 avstrijskim vladam in se dajajo slepo, zava-
 jati po takozvanih državnih potrebščinah.
 Ravno mi Slovani naj bi se žrtvovanjem svoje
 ekzistence varovali hišo, v kateri se bahatijo
 nemška gospóla — gospodje in gospodarji
 (posl. Berger je vsaj rekel tako te dni v po-
 slanski zbornici, da so bili v Avstriji vselej
 Nemci gospodje, Slovani pa hlapci!). Do
 njih, do »gospodov« in »gospodarjev«, ne pa
 do »hlapcev«, naj se g. Körber obrača najprej!
 »Gospódo« kličé dolžnost, ako se gospodu
 Körberju zdi, da so »državne potrebšćine« v
 nevarnosti! Slovanom, vsem, ne izvzemši Po-
 ljakov, pa je v dolžnost, da začnejo enkrat
 delati resne račune, v kako nevarnost spravlja
 našo narodnost tista vnanja politika, ki je to
 monarhijo dovela tako daleč, da je osamela

— velikim nemškimi načrtom na dispo-
zicijo!!

Parlamentarne stvari. V nadalje-
vanju razprave o proračunu v proračunskem
odseku je poročal poslanec Vuković o
točki »Pomorska in pristaniška služba«. —
Predlagal je, naj se tržaška pomorska vlada re-
organizira; naj se ustanovi asessorat za mor-
narico; naj se uprava morskih svetilnikov
preuredi; naj se pospešuje kabotaža; kazen
ske procedure na pomorskih obalah naj se
preuredi; istotako konzularne takse; tržaška
luka naj se premesti v miljski zaliv; spljet-
ska luka naj se preuredi; pospešuje naj se
ribištvo; razmere svetilniških čuvajev naj se
urede; izseljevanje preko Trsta naj se uvede;
komunikacije med obmorskimi mesti in med
Trstom in Argentino, naj se popolne, ter
slednjič, naj se čim prej izvrše projektirana
pristaniška dela.

Zastopnik vlade, sekijski načelnik, baron
Weigelsberg, je izjavil, da bo vlada skušala
ustreči željam poročevalca, v kolikor jej bodo
to dovoljevala denarna sredstva. Omenjal je,
da je v proračunu uvrščena tudi postavka za
nabavo petero ladij za čiščenje morskoga dna.
V nameri, da se bodo izseljenci posluževali
avstrijskih parnikov, ki iz Trsta vozijo v
Ameriko, se že vrše pogajanja.

Posl. Rizzi je govoril o pomanjkljivo-
sti rešilnih sredstev o pomorskih nesrečah in
med drugim tudi o potrebi zavarovanja po-
morščakov vsaj za slučaje bolezni in invali-
ditete. O tej točki so govorili še poslanci
Herold, Menger, Pergelt in Vuko-
vič, na kar je bila ista vsprejeta. Potem so
razpravljali o točki »Tobak in sol«. — Posl.
Vuković je pozival vlado naj soline v
Dalmaciji in v Istri preuredi tako, da bodo
imeli od tega večji dobiček delavci, posest-
niki solin ter erar. Ta točka je bila vspre-
jeta, kakor tudi naslednja »vode in ceste«.

Včeraj se je sestal v sejo tudi domo-
branski odsek, ki je razpravljalo o vladni
predlogi glede kontingenta novincev za leto
1902. Posl. Lang je izjavil v imenu mlado-
českega kluba, da bo isti glasoval proti za-
konskemu načrtu o kontingentu novincev.
Češki poslanci protestirajo proti naziranju vo-
dilih vojaških krogov, da je odzivanje z
»zde« na kontrolnih shodih smatrati za de-
monstracijo. Želijo, da bi se kazen odpustila
vsem onim, ki so kaznovani radi te afere ter
zahtevajo, naj se v kratkem predloži nov
opravilnik vojaške kazenske procedure.

Posl. Pogačnik je želel, naj bi se
upoštevale želje agrarcev; njegova stranka
bo glasovala za predlogo.

Dobrobranski minister Welsersheimb
je glede zle-afere izjavil, da vojsko ni smeti
prenašati politične agitacije ter da je tam
potrebna najstrožja disciplina. Glede obče-
valnega jezika med častniki je izjavil, da bi
bilo želeli, naj bi se isti posluževali armad-
nega jezika. Z ozirom na razvoj vojske v
drukih državah, je dejal govornik, treba bo
tudi v Avstriji uvesti popolnejše topove ter
pomnožiti stalno vojsko.

Odsek je na to vsprejel vladno predlogo
o kontingentu novincev.

V gospodarsko-političnem
odseku je bil jednoglasično vsprejet zakonski
načrt glede regulacije avstrijsko-pruske meje
ob reki Przemę v Vislo.

Odsek je na to prešel v razpravo o
predlogu posl. Vukoviča glede preuredbe
konzularne službe.

Posl. Licht je pozival vlado, naj po-
spešuje razvoj konzularne kariere, naj pre-
uredi konzulate tako, da bodo odgovarjali
trgovinskim potrebam, naj skrbi, da bodo
konzuli čutili osebno varnost izseljencev ter
da se bodo posebno posvečali sestavljanju
statistike o delu v dotičnih deželah, in naj
konzulatom dodeli trgovske, poljedelske in
tehnične izvedence.

Posl. Tambosi se je pritoževal radi
pomanjkanja jezikovnega poznanja na konzul-
atih. Odsek je vzel na znanje poročevalčvo
poročilo in vsprejel Lichtove predloge.

Obrtni odsek je razpravljalo v več-
rajšnji seji o sklepu gospodske zbornice glede
§§. 59 in 60 obrtnega reda. — Pododsek
veterinarskega odseka je razpravljalo
včeraj o reformi zakona glede nalezli-
vih bolezni mej živino.

**Dogodki v Vrešenu v nemškem
parlamentu.** V razpravo o odgovoru dr-
žavnega kancelarja Bülowa na poljsko in-
terpelacijo o dogodkih v Vrešenu poseglo je
več govornikov. Prvi je govoril posl. Röhren
(centrum), ki je poudarjal, da o dogodkih v
Vrešenu ne gre za posamične slučaje, tem-

več za pretepanje v masah, katero so, pod
vodstvom svojih predpostavljanih, na poljskih
učencih izvrševali nemški učitelji, dobivajoči
po sto mark nagrade za svoje zasluge za
germanizacijo. In potem dalje: Zakaj se onim
učencem zabranjuje govoriti v njih materi-
nem jeziku?! Mi smo pripravljeni podpirati
vlado z vsemi svojimi močmi, ako bi trebalo
zatreti agitacije, naperjene proti varnosti dr-
žave. Ali ne v Tornu, ne v Vrešenu ni bilo
možno konstatirati veleizdaje. — Konservat-
ivce Lineburg je izjavil, da bo njegova
stranka podpirala vlado v obrambi germa-
nizma pred poljsko propagando. — Nemčija
da je z obsodbo poljskih mater dokazala, da
ima močno vlado, katera zna braniti pravice
Nemcev.

(O, da, Nemčija si je sicer že se svojim
nečloveškim postopanjem na Kitajskem in na
pruskem Poljskem stekla dovolj žalostne slave
in je dokazala, — sedaj pa je sijajno poka-
zala zopet na lastnih tleh — da je njena vlada
veliko prej brutalna, nego močna.)

Poljak Diembowski-Pomian je
ob zaključku svojega govora rekel, da si
Nemčija ustvari poljsko Irsko, ako bo še na
dalje tako postopala. Nacijonalni liberalci
Sattler je rekel, da je najvišji cilj poljske
propagande: zopetna ustanovitev Poljske. —
Socialist Ledebur je rekel, da je sistem tr-
pinčenja otrok lasten poljedelskim razredom.
Opomnil je na to, da je državni kancelar
umetno premaknil podlago razpravi; mesto,
da bi se bavil z mučenjem poljskih otrok,
pozival je na nemški patriotizem! Na isti
način, kakor Chamberlain, ki apelira na bri-
tanski patriotizem, mesto da bi odgovarjal
na napade glede barbarstev, ki se gode v
koncentracijskih taborih. Zatrnil je, da je to
prava bedastoča, ako se poljskim otrokom
nemški jezik usiljuje.

**Glas angleškega učenjaka o Mommsenovi
slavofobski teoriji.** Dunajski
časopis »Die Fackel« priobčuje članek iz
peresa slavnega angleškega učenjaka Honston
Stewart Chamberlaina (to ni tisti prosluli
angleški minister Chamberlain) o Nemeu
Mommsenu — ki je velik učenjak, a ne ma-
niji fanatik — in posebno o njegovem pismu
do avstrijskih Nemcev, v katerem je istim
dajal ta človekoljubni nasvet — naj Če-
hom razbijejo čepinje! Chamberlain
piše: »Teodor Mommsen ni samo jeden naj-
znamenitejših zgodovinarjev minolega stoletja,
temveč v visoki starosti njegovi se je razvil v
njem neki nenavaden dar, ki je danes v naj-
lepšem cvetu, dasi so ga, vsled njegove 85-
letne starosti, že začele zapuščati moči; on
zna namreč jako spretno vsako dobro stvar
spremeniti v slabo. Njegova objav-
ljenja v časopisih vzbujajo grozo vseh ljudi«. Chamberlain omenja dalje, da se Mommsen
ne more dotakniti nobenega javnega vpraša-
nja, ne da bi istega preobrazil in spasil. Zbog
avtoritete Mommsenove se vseh njegovih iz-
jav oprijemljejo polovični in vsakdanji ljudje
in ga povzdigujejo v deveta nebesa, kar
Mommsenu neizmerno ugaja ter si domišlja,
da je se svojimi besedami storil Bog ve kako
uslugo človeštvu.

Ko je pred kratkim zopet močnejše
vsplapolal boj med Nemci in Čehi, moral bi
bil Mommsen, ako se je že hotel baviti s to
stvarjo, mirno presoditi vso stvar in se svojo
avtoritativno besedo pomirljivo upljevati na
razgrete duhove, ali pa mirno molčati in
dalje študirati svojo rimsko zgodovino, ker v
tej stvari nista bila prizadeta ne on, ne nje-
rova domovina. Ali ne! Sel je k mizi ter
napisal najnepremišljenejšo, najstrastnejše pismo,
ki je razpalilo duhove, in katerega ne bi sam
Schönerer mogel napraviti neokretnejše, aro-
gantnejše in bolj hujskajoče! Težkih grehov,
ki so jih Nemci zakrivali nad Čehi, se ne
spominja ni z jedno besedo: da je bilo nem-
ško vsenčulišče, katero je pogubilo Husa, v
njega boju za svobodo in vero, da je bila
nemška dinastija, ki je hrabri narod pod
težkimi čevlji huzarjev zmlela skoraj do uni-
čenja; marveč meče Slovanom z nemodro
objestnostjo impertinence v obraz in hujs-
ka Nemce, ki so itak že izven sebe, k na-
silstvu. Nov srd, novo nespravljenost je
njegova ropotajoča beseda zasejala v srca.

»Politik« pripominja k temu: Še nikdar
ni bila od neslovanske strani »čepinjska teo-
rija« Mommsenova tako ostro, tako pregnantno
in tako resnično označena, kakor se je zgo-
dilo tu. In ta sodba prihaja ravno o pravem
času, ko »savobodomiselna« nemška javnost
zopet proslavlja Mommsena kakor kakega
Herosa.

Tržaške vesti.

**Maša zadušnica po pok. Franu Ka-
listru.** Kakor smo želeti in tudi pričakovali
za gotovo, zbrala se je danes v cerkvi sv.
Antona novega velika množica ljudi iz vseh
slojev našega naroda, da pomoli za mir in
pokoj duši pokojnika, da še enkrat proslavi
njegov spomin in da takim činom pijetete
do mrtvih izrazi še enkrat vso hvaležnost
svojo na nešteti dobrotah, ki jih je storil
pokojni za gospodarsko in kulturno pov-
zdigo našega naroda. Izlasti nas je veselilo,
da so bili tudi nižji sloji iz mesta in naši
okolici tako častno zastopani. Umeje se,
da so bila zastopana vsa mestna narodna
društva. Ganljivo je bilo, ko so se vsi ti
ljudje po dovršenih obredih eden za drugim
predstavljali gospodu Viktorju Kalistru, sinu
pokojnika, da mu izrazijo svoje sožalje.

Sredi cerkve je bil prirejen visok in krasen
katefalk, na katerem je gorelo veliko število
luči. Na koru pa je peval močan zbor sv. Justa.
Sv. mašo daroval in druge mrtvaške obrede
opravil je veleč. g. župnik Fabris ob mnogo-
številni asistenci.

Naše ljudstvo je torej na lep in pleme-
nit način izkazalo blagopokojnemu še to po-
slednjo čast, ohraniti pa ga hoče v trajnem
in hvaležnem spominu.

**Italijanski nazori o narodnostnem
vprašanju.** Kakor smo poročali že v sobotni
številki, imel je — kakor popoča »Piccolo«
— propadli samostojni kandidat dr. Gambini
v soboto v Kopru volilen shod, na katerem
je razvijal pred volilci svoj program. Na tem
shodu da se je dr. Gambini izjavil za spravo
se Slovani ter za enakopravnost slovan-
skega z italijanskim jezikom v deželnem
zboru istrskim.

Ta njegova izjava — ne vemo pa, ali je
resnična ali pa le podtaknena od židovskega
glasila — je podala temu poslednjemu za-
željeno priliko, da se je najrditeje zagal v
dra Gambinija, ki si je upal v laškem me-
stu kandidirati na podlagi takega programa.
Nam pa daje ta gonja proti Gambiniju zo-
pet glasno govoreči izgled, kaki hinavci in
kako drzno čelo so to, ki v nasprotnem taboru
imajo prvo besedo.

Ljudje in prvaki iste stranke, katere
glasilo pozivlja laške volilce na najhujši boj
proti kandidatu, ki se je izrekel za spravo
in enakopravnost, isti ljudje zavijajo v dr-
žavnem zboru hinavski svoje oči in zahtevajo
laško univerzo, v prvi vrsti sklicevaje se na
načelo enakopravnosti vseh
narodov!! Doma v Primorju torej ožen
in žveplo na vsakogar, ki se drzne govoriti
za enakopravnost, in vrhu tega še jednako
pravnost večine z manjšino; na Dunaju pa
naj bi jim bila enakopravnost v podstavo za
dosezanje postulatov!! Ni-li to hinavstvo, ki
se mora človeku gausiti!! Višek drznosti pa
je, kakoršnji res ne vemo kvalifikacije, ako bi
Italijani poleg tega še hoteli, da bi se Slovani v
imenu prav tiste enakopravnosti, katera se
njim samim kruto odreka, zavzeli za — ita-
lijansko univerzo!!

Posl. Hortis je bil tako brezobrazen,
da je vsemu parlamentu v lice izrekel be-
sede, naj se Italijanom skaze pravica, potem
da bodo tudi Italijani pravični drugim!! Ka-
kor vidimo, nastopajo torej Italijani tudi v
slučaju Gambinijevem javno in odkrito proti
enakopravnosti! Ne pomislijo pa, da je
dina naravna posledica, ki se more izvajati
iz tega njih stalšča, je ta, da tudi njih na-
rod, kakor neznamen del avstrijskega prebi-
valstva, nima nikakih pravic v naši državi.
Njihov jezik nima v Avstriji — vsled last-
nih nazorov njihovih — nobenih pravic, ne
v uradih, ne v šolah, ne v parlamentih, ne
v javnem življenju! Oni imajo v Avstriji le
pravico, da se: ali poslovenijo ali ponemčijo,
ker, ako ne priznavajo načela enakoprav-
nosti, nimajo tudi nikake pravice zahtevati,
da bi avstrijske vlade upoštevale neznatno
število njihovo.

Tak je govor logike vspricho njihovega
stališča, ki je zavzemljejo proti nam Slo-
vanom.

Avstrijski narodi imajo sicer v temelj-
nih državnih zakonih zagotovljeno jednako-
pravnost. Ali, ako kateri narod te jednako-
pravnosti ne priznava, javno in brez nikakih
pridržkov, torej tudi za slučaje, ko načelo jedna-
kopravnosti prihaja tudi drugim v prilog —
potem se je ta narod sam odrekal načelu, ki
mu more biti v jedino izdatno zaslonbo v
časih stiske in nadloge, kakoršnji časi morejo
priti vsakemu narodu, izlasti pa takemu,
ki je številno obnemogel nasproti drugim na-

rodnostim, kakor so ravno naši av-
strijski Italijani!

Italijani se menda ne zavedajo tega, kako
nevarna igra je to, ako se ravno oni tako
lahkomišljeno, tako frivolno igrajo z načelom
jednakopravnosti! Ta igra se utesne kedaj
ljuto maščevati nad njimi. Časi se menjajo in
razmere žnjimi! In kolo razmer se utesne
zasukati tako, da bodo Italijani zares morali
v tisto opozicijo, o kateri že toliko časa le —
govore! Na kaj se bodo opirali takrat nasproti
premoči! Kaj jim bo v zaščito njihovega
prava? Jediní princip enakopravnosti bi
jim mogel biti! Ali kako se bodo mogli
sklicevati naup, ako ga sedaj sami teptajo v
blato?! Kajti oni, ki zanikuje kako načelo,
kadar bi isto dobro delo drugim, je izgubil
pravico do sklicevanja na isto načelo, kadar
bi moglo pomagati njemu samemu!

Italijani imajo več nego dovolj razloga,
da enkrat prično resno razmišljati o tem.

Apel do slovenskih sre!! Prejeli
smo in objavljamo: Ako se ne motim, sem
pisala v letu 1889 v cenjeni »Edinosti« to-le:
»Slovenci smo čudni ljudje: mrtvim postav-
ljamo spomenike, ali za žive umetnike svoje
se ne brigamo! Nadarjeni skladatelj Volarič
mi je tožil, da je založil svoje skladbe, ka-
tere je posvetil našemu dičnemu Simonu
Gregorčiču, ali zažprodal da jih je jako
malo.«

Ne spominjam se natančno vsega, kar
sem takrat pisala, ali to vem, da sem bila
užaljena, ko mi je sedaj pokojni skladatelj
tako britko tožil o slovenski brezbriznosti.
Bolelo me je, ker sem bila uverjena, da go-
vorim resnico! Mladi mož pač ni slutil tedaj,
da mu bo tako zgodaj leči v grob, da mu
bo mladé življenje svoje položiti na žrtvenik
glasbene umetnosti. Vendar je moral nekaj
slutiti, da nekaj bo moral žrtvovati, kajti
tožil je tako obupno, tako pretresujoče, da
mu je bilo videti, kako mu duša trpi in sicer
močno trpi. Smilil se mi je v dno duše. Jaz
sem sicer skušala tolažiti ga, on pa se ni dal
in se ni dal utolažiti.

Ali pa je morda vendar slutil, v kak
obupen položaj mu zaide miljeno, vroče ljub-
ljena rodbina, ako on postane — žrtev?!
Sedaj, po 12 letih, vidim, da niso bile prazne
njegove slutnje.

Te dni je bila pri meni gospa soproga-
udova pok. Hrabroslava Volariča, katere v
prvi hip niti nisem več spoznala. Vrgla se
mi je okolo vratu in je mlo zaplakala, da
mi je kar srce trgalo: Ali me več ne po-
znaš?!

In oklenila se me je krčevito. Res — je
nisem poznala! Uboga žena, kako se je spre-
menila! Pa ni čudo! Žalost po ljubljenem, v
cvetji let zamrlem soprogu bi bila kmalu
tudi njo spravila v grob. Okrevala je sicer
zopet počasi, ali huda bol jej stiska srce in
težko bremeni na njej skrb za čet-
vorico — sirot. Kako naj živi družino
in skrbi za primerno vzgojo otročičev z me-
sečnimi 20 gld.?! Pa pravijo, da živimo v
dobi — humanitete! Dežela bi morala pač
malce bolj skrbeti za sirote uzornih učiteljev
svojih!! In pokojni ni bil samo učitelj, am-
pak tudi priznan delavec za povzdigo vsega
naroda. A deca mu morajo trpeti bedo!

Pa tudi vsega naroda ne moremo odve-
zati od krivde — grde nehvaležnosti. Uboga
udova je založila skladbe pok. soproga svo-
jega in iste leže na nje domu — nerazpro-
dane. Tožila mi je, kakó jej je hudo, v kaki
zadregi je, ker jej leži v skladbah denar
mrtev, ko bi ga tako krvavo potrebovala..!

Res, Slovenci smo čudni ljudje. Ali ne
— nočem rekrimirati zopet, marveč se ob-
račam do rodoljubov iskrenim toplim apelom:
popravimo kar smo zamudili! Storimo, kar
smo dolžni spominu pokojnega skladatelja!
Pomagajmo njegovi osiroteli rodbini vsaj s
tem, da pokupimo njegove skladbe!

In to storimo lahko! Koliko je mej imo-
vitniki slovenskimi mož, ki lahko žrtvujejo
tako svotico! Koliko je še pevskih društev,
ki nimajo še Volaričevih divnih skladb v
svojem arhivu! Vdova mi je tožila, da so
redka ona pevka društva po vsem Primorju
in tudi po naši okolici, ki so se naročila!

Postavimo pokojnemu Volariču spome-
nik v podpori siromašnim otročičem njegovim!
Duh pokojnega se bo na tem bolj radoval,
nego da smo postavili mrtev kamen na pre-
rani grob!

Zmagoslava.

Shod mizarjev. Naproseni smo od do-
tičnega sklicvalnega odbora, naj objavimo,
da bo v nedeljo dne 15. t. m. javen shod
mizarjev, ki se pričue ob 9^{1/2} uri predpo-

ludne in se bo vršil v prostorih Via del Boscetto št. 3. Na dnevnem redu hosti dve točki: 1) gospodarski položaj mizarjskih delavcev in način zboljšanja istega; 2) eventualni predlogi, razprave in sklepi glede 1. točke. Odbor kliče delavcem-mizarjem: Ali ostanete vedno indiferentni do svete ideje vzajemnosti, katere so se dan danes oprijeli vsi delavski sloji? Ali hočete za vedno ostati apatični in v pesimizmu? Pozabite na vse osebnosti, iznebite se apatije in pesimizma, ako nočete izdajati bodočnosti naše kaste, bodočnosti naših otrok!

Drobne vesti. Zgubljeno — najdeno. Kavarnar Peter dell'Angelo, stanujoči v ulici Rena št. 4, izročil je večerj na policiji več loterijskih listov, katere je našel na ulici.

Beg v Italijo? Gospa Alojzija L., stanujoča v ulici Barriera vecchia, vzela je k sebi svojo vnukinjo Julijo F. iz Italije. Nekaj časa je Julija živela srečno pri svoji dobrotnici. No, od nekaj časa sem je mlada deklica bila sila nervozna in molčeča. To je v gospej L. vzbujalo sum. No, vendar jo je presenetilo včeraj, ko ni našla več svoje vnukinje v hiši, temveč je našla le neki listek, v katerem Julija pravi, da je pobegnila v Italijo, vzemši seboj nekaj obleke. Gospa L. je to kočljivo stvar naznanila na policiji.

Poskušena samomor. Gospa I. S. je izšla pred par dnevi iz opazovalnega oddelka za umobolne. Včeraj popoldne ob 3. uri pa se je nesrečni gospej zopet omračil um in v tem stanju je hotela izvršiti samomor. Spila je namreč stekleničico strupa. Domači so še o pravem času opazili namen gospe in preprečili gotovo smrt s tem, da so hitro poklicali zdravnika. Ta je gospej izpral želodec in jo je dal pozneje prenesti v bolnišnico. Njeno stanje je nevarno.

Deček padel z rok. Deček Josip Norbido, sin Josipa in Filomene, stanujočih v Miljah, je padel z rok svoje matere na tla in se hudo poobil. Malega dečka so prenesli v tržaško bolnišnico.

Huda žena. Na komisarijatu v ulici Senesa se je predstavil včeraj Antoni C., stanujoči v ulici Aequedotto ter izpovedal, da ga je njega žena hotela ubiti. C. je povedal nadalje, da ne more več živeti ženo v miru, ker da je zelo nevarna in da je že večkrat poskusila naskočiti z nožem proti njemu. Povedal je tudi, da je baš te dni ukrenil potrebne korake na sodišču za razdružitev. Ta ukrep moža je divjo ženo razjezil še bolj in hotela se je maščevati s tem, da je začela trpinčiti ponižnega moža in da je porazbila, kar jej je prišlo pod roko v svoji hiši. V torek jutraj pa je vrgla proti njemu nož, a na srečo njegovo se je izognil še o pravem času. Kancelist Zafutta je poslal po to strašno ženo in jo pričel izpraševati. Vsepeh izpraševanja je bil tak, da je potrdil izpovedbo moža. Uradnik je poslal ženo v ulico Tigor.

Ogenj. Danes ob 2. uri popoldne je začelo goriti v prodajalnici trdke Žgur in Popotnik v ulici delle Poste.

Iz pred porotnega sodišča. Včeraj se je vršila zadnja porotna razprava (glej včerajšnjo »Edinost«) proti Ivanu Rihterju iz Trsta radi ubojstva. Po govoru državnega pravdnika namestnika in branitelja dra Breiterja, so se porotniki umaknili v posvetovalno sobo ter s jednoglasno potrdili stavljen jim vprašanje.

Na podlagi izreka porotnikov in sodišče obsodilo Rihterja — kakor smo že omenili včeraj — na 4 leta težke ječe poostrene vsako leto enkrat, to je na 22. oktobra s postom. Obtoženeec mora plačati udovi pokojnika 18 kron mesečno. Richter si je pridržal pravico do priziva.

S tem je dovršeno zadnje letošnje zasedanje porote v Trstu.

Dražbe premičnin. V petek dne 13. decembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Belvedere 33, hišna oprava; ulica Sanita 7, tiskarski stroji; ulica Romagna 106, hišna oprava; ulica Valdirivo 12 in ulica Ghenga 5, hišna oprava; Prehod (passo) San Giovanni, pisarniški predmeti; ulica Solitario 27 in Manzoni 2345, mizarjska oprema; ulica del Toro 7, hišna oprava; ulica Cavana 8, glasovni in harmonium; trg Piazza piecola, platnena pokrivala; Rojan 17, presič; ulica Gelsi 3 A, hišna oprava; ulica Chiozza 21, hišna oprava; ulica Media, konj in voz; ul. Alfieri 2 A in Sanita 8, hišna oprava in dra-

gočenosti; ulica Chiozza 29, hišna oprava; Largo Peschieri (kréma), koliba.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 5°4 ob 2. uri popoldne 5°7 — C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 756,0 — Danes plima ob 8.53 predp. in ob 11.5 pop.; oseka ob 3.27 popoldne in ob 4.27 popoldne.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo v soboto ob 7. uri zvečer.

Za »Božičnico« so nadalje darovali: g.a Natalija Truden v Barkovljah, g.a Matilda Šebenikar na Rakeku in g.a Draga Trnovka z Dunaja po 10 kron; g.a Justa Gasperič iz sv. Ivana 5 K; gosp. Edvard Legat, c. kr. kapelan v pokoju v Sežani 4 K; g.a Ana Štrukelj v Trebšah, g. Anton Rogoš, dekan v Hrušici, g. Anton Valentič na Opčinah po 2 K; g. Oroslav Periklič, c. kr. fin. stražnik v Pulju 1 krono. Ker se ni mogla udeležiti »Miklavževega večera«, podarila g.a Marija Wartbühler 40 st.

Presrečna hvala vsem! Nadaljne darove sprejema blagajničarica

Maša Grom, ul. Conicoli 1.

Sv. Miklavž ni mogel izročiti (ker niso bile prisotne) 3 zavoje in sicer na naslove: Justina Grmek, Ivanka Grmek in Ana Lonzner. Lastniki naj se oglasijo pri gori imenovani blagajničarici podružnice.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz-za deželnozborskih volitev v Istri. Mnogokdo si ni vedel prav tolmačiti, kako je to, da je letos naš kandidat za mestno skupino Pazin Labinj-Plomin dobil istotako glasov kakor o zadnjih volitvah (razlika je bila le par glasov), med tem ko je število za nasprotnega kandidata precej poskočilo. Mogoče je to ostopnilo. No, stvar je lahko pojasniti. Vzrok temu je, da so v Plominu in Labinju — kateri mesti sti popolnoma v italijanskih rokah — volili letos na podlagi nove davčne razdelitve, do čim so v Pazinu volili še po stari listi.

To je torej vzrok, da število volilcev v Pazinu ni naraslo, dočim je ono v Labinj-Plominu precej naraslo.

Toliko v pojasnilo onim, ki menijo, da smo nazadovali.

× V Riemanjih se je vršila dne 26. min. meseca redka slavnost — zlata poroka. Po 50 letih je jubilant Mahajl Kuret, po domače »Bronek«, zopet peljal pred oltar svojo zvesto družico Ano. Prizor je bil ganljiv. Čvrstemu paru slavljencev je sledilo v cerkev petero sinov in toliko nevest ter 18 vnukov. Ko sta se slavljence prikazala iz hiše, zagroinelo je iz več nego sto grl »živio — živio!« V cerkvi pa ni ostalo niti jedno oko suho, ko je domači g. duhovnik v krašnih besedah opisal veliki pomen takega slavlja. Koliko veselih duij jima je minolo v tem dolgem času, a koliko, in še več, žalostnih! Koliko viharjev jima je bilo prestati v 50 letih skupnega življenja, koliko skrbij, križev in težav! Vzgojila sta petero sinov, ki so vsej vasi v zvezi s svojim miroljubnim vedenjem, pravo bratovsko ljubeznijo in složnim, treznim življenjem. Zato uživajo pa tudi med sosesčani veliko ljubezen in spoštovanje. Na slavnost je došlo, razen domačega, tudi ljudstva iz sosednjih vasi; iz Doline so došle tudi celo tri čestitke. Prav je, da se je vzorni družini skazalo ob tej priliki zasluženo spoštovanje! Obred, petje in govor — vse je napravilo na zbrano ljudstvo tak utis, da se ni nikdo kesal, če je zgubil par ur dela. Vsakdo se je potrudil, da slavljence izpade čim sijajnejše: topiči so gromeli, zvonovi pritkovali, orglje in popolni mešan zbor poveljevali praznovanju; niti fotograf ni hotel izostati. Vsa svatovska družba se je dala fotografirati in posebej še slavljence sama. Na banketu, prirejanem za soročnike in nekatere druge odlične osebe, napivalo se je slavljencema iz srca. Do solz je navzoče ganila čestitka, ki jo je slavljencema izustila njih vnukinja Anica, prišedša iz ljubljanske obrtne šole, da prisustvuje velikemu družinskemu prazniku. Na banketu se tudi ni pozabilo na prekoristno dijaško podporno društvo v Pazinu: nabralo se je 16 kron, katere je g. V. že odposlal na dotično mesto. Krepi rriemaujaki pevski zbor je slavljencema prisedel podoknico, ki je med zbranimi povečala veselje.

Ženin je bil rojen 19. septembra 1831., nevesta 8. julija 1827., a poročila sta se 26.

novembra 1851. Bog jima daj dočakati dijamantno poroko!

× Deželnozborske volitve na Goriškem. Slovensko veleposestvo je volilo včeraj nastopne tri zastopnike v deželni zbor: Antona Jakončiča (katerega sti volili obe stranki, ki je dobil torej 126 glasov), A. Klanačiča (kandidata »Sloge«, ki je dobil 56 glasov) in Leopolda Bolkota (kandidata društva veleposestnikov, ki je dobil 76 glasov). Klančič je bil izvoljen na obnoveni volitvi proti Muhi.

Zabavno je, kako — različno ljubljanska dnevnika poročata o tem izidu. »Narod« pravi, da sta bila voljena dva kandidata društva veleposestnikov in en klerikalec. »Slovenec« pravi, da sta bila voljena dva kandidata »Sloge« in en pristaš — tudi »Sloge«!!

Nočemo zasledovati, kateri teh dveh virov je bližje resnici. Počakajmo nadaljne bodočnosti; ona nam poda najzanesljivejši odgovor. Le nekaj moramo povdariti, kar nam nikakor ne »gre ukup« na poročilu »Slovenčevem«. Če je g. Bolko pristaš »Sloge« in je bilo vrhu tega tudi društvo veleposestnikov zadovoljno žnjim, potem pa ne moremo umeti, zakaj se ista »Sloga« ni pridružila tej kandidaturi, in je marveč g. Bolkotu postavila protikandidata in s tem storila afronte ne le družtvu veleposestnikov, ampak tudi — svojemu lastnemu somišljeniku!!

Vesti iz Kranjske.

* Kranjski dež. odbor pred državnim sodiščem. Pred državnim sodiščem se je te dni vršila razprava o tožbi goriškega dež. odbora proti dež. odboru kranjskemu radi oskrbovalnih stroškov za T. Plenk, ki je bila v ženski bolnišnici v Gorici. Razsodba se glasi, da mora dežela Kranjska plačati 1981 K oskrbovalnih stroškov in 441 K sod. stroškov v teku 30 dni.

Vesti iz Štajerske.

— Štajarski deželni zbor se skliče najbrže okoli novega leta vsaj k dvadnevnu zasedanju, da sprejme deželni proračun. Nemci si bodo najbrže volili takoj tudi novega odbornika na mesto odstopivšega viteza Schreinerja.

— Ropar v mariborski okolici. Po mariborski okolici krade in ropi neki Leopold Keršič, ki je pobegnil iz odgonskega zapora v Slovenski Bistrici. Keršič je srednje rasti in suh. Orožništvo in policija imata mnogo dela, da bi ga dobila.

— Za kaj imajo z miselin za kaj ga nimajo! »Domovina« piše: Ponudbo državne obrtne šole, naj bi se v Mariboru ustanovila strokovna obrtna šola, so »shvaležno« odklonili; istotako so odbili prošnjo društva izobražujočih se štajarskih (nemških) umetnikov za prispevek, da bi zamogli prirediti v Mariboru razstavo. »Ni denarja«, so rekli mestni oče Girstmayer. Pač pa so v isti seji nemškemu šulferajnu »za prosep nemškega šolstva na Spodnjem Štajarskem posebej v mariborskem okraju« iz hranilničnih jubilejnih obresti darovali celih 363 kron 80 stot. Sedaj pa bo že nemštvo prospevalo!

Brzjavna poročila.

Grof Vetter pred cesarjem.

DUNAJ 12. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je v sprejel danes v splošnih avdienci-jah tudi predsednika zbornice poslanecev, grofa Vetterja.

Zaprisezanje pred cesarjem.

DUNAJ 12. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je zaprisegel danes popoldne sekcij-skega načelnika v pokoju, grofa Friderika Pongracza v njega lastnosti kakor tajni svet-nik, o čemer sta posredovala minister za vnanje stvari, grof Goluchowski in, nadcme-stujé najvišjega komornika, grof Paar.

Na to je zaprisegel cesar novoimeno-va-nega namestnika tirolskega, barona Schwar-zenaua, o čemer sta posredovala ministerski predsednik dr. Körber in generalni adjutant grof Paar.

Dogodki v Armeniji.

CARIGRAD 11. (B) Glasom došlih po-ročil se je armenski tolpi Antranik, ki je bila zasedla armenski samostan, imenovan Arak, v okolici Muša, posrečilo vnovič, da je prodrla blokado turških čet in ubežala. Samostan leži na višini, kar dela vojaškim operacijam velike težave, izbok cesar ga ni izdatno obkoliti.

Državni zbor.

DUNAJ 12. (B) — Zbornica poslancev.

— Mej došlimi spisi je interpelacija poslanca Breiterja, v kateri opozarja na namišljeno protislovje med izjavami ministra-predsednika Körberja in onimi državnega kancelarja grofa Bülowa povodom demonstracij v Lvovu. Interpelantje vprašajo, da-li ministerski pred-seđnik hoče o stvari govoriti golo resnico in da-li je res, da je minister za vnanje stvari izrekel pruski vladi obžalovanje radi dogod-kov v Lvovu?

Dalje je interpelacija poslanca Olszew-skega radi postopanja policije v Lvovu in hočejo interpelantje vedeti, da-li misli vlada še nadalje proganjati mlade ljudi, ki so bili najprej izživani a potem zaprti? Poslanec Rittel interpeluje, da-li je resnična govorica, da je grof Wociezki določen za naslednika ministru za poljedelstvo? Slednjič je interpe-lacija posl. Romanczuka radi izstopa malo-ruskijh dijakov z vseučilišča v Lvovu.

Interpelanti vprašujejo, da-li je vlada pripravljena storiti potrebne korake v to, da bo maloruskim dijakom mogoče ostati, ozi-roma, da jim bo mogoče povrniti se na vse-učilišče v Lvovu? Interpelantje zahtevajo, naj se izda pojasnjujoča in spravljiva proklama-cija do maloruskih dijakov in naj se spoštu-jejo pravice maloruskega jezika na Lvov-skem vseučilišču po vseučiliščnih oblastvih in naj se slednjič vseučilišče spopolni z maloru-skimi učnimi stolicami.

Ko so ministri odgovorili na razne in-terpelacije, je zbornica nadaljevala splošno razpravo o poljedelskih poklicnih zadrugah. Seja traja dalje.

Dogodki v Kitaju.

PEKING 11. (B.) Priobčen je edikt, s katerim se umrlemu Li-Hung Čangu, princu Čingu in drugim uradnikom podeljajo razne časti za delovanje njihovo na mirovnih po-gajanjih. V ediktu se podelja nadalje Junglu dvočno pavovo pero, ker je inozemce čuval prep napadi Boksarjev. O poslednjem delu edikta se tu mnogo razpravlja.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Svetko D'Anoreli
TRST. - Via S. Antonia - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteti čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, mešic, ščetk od perja, palic za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjičkov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, Piazza Rosario št. 2
vagal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborge št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
all železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. U. Dr. Ant. Záhorský

prilporeča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Redka prilika.

300 komadov za 1 gl. 80 novč.

Ena krasna pozlačena ura z 3 letnim jamstvom točno iđoča, in lepo veretico: 1 krasen koljér iz orijental-skih biservov, moderni kinč za dame za na vrat ali lasi, patentovana zatvorka; 1 krasen žepni nož od nikla z dvema rezili; 1 pisalna priprava od nikla; 1 krasna broša za dame (novost); 1 par krasnih uhanov iz smilni briljantov (jako zmotljivci); 1 krasna špila za kravato (patentovana); 1 eleg. žepno ogledalo (bel-gijsko steklo); 1 dobrodušice milo, 1 eleg. držalo za kravate; 35 angl. predmetov za dopisovanja in še 250 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni z uro vred, ki sama toliko velja, stane le 1 gl. 80. Razpošiljasamo nekaj časa po povzetju. Mejnarodna izvozna tvrdka

M. B. Bravmann. Krakovo.

Kar ne ugaja, denar nazaj.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nabaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete izdelane v žel-vino kost, dalnogleđi za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, baro-metri in povekševalne leče pougod-nih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-nijali, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše te-stenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. pa jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-želo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Za-loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarni Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejšie oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljasti, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališče, kraje in morje z akromat čmi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeka ali zraka od 35 nvč. naprej.

Izbor povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lorinjet (čala z rocem za ženske) od 1 gl. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem.

C ne jako ugodne. — Sprejemajo se poprave.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarni v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarni in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Elizabetine ulice 5.

Žrebanje nepreklicno

16. januarja 1902.

Srečke po 1 krono.

Loterija za ogrevalne sobe glavni dobitok 40.000 kron vrednosti.

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o. Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamnenja vsa kovrstne najnavadnejše do najfinjše izdelke. Priporoča se slavn. občinstvu za vsa kovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ei-vilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-danje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Remeljni v velikem izboru, bukove debla, rehovina, jel vira, trd les vsake vrste, dogiee za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopalnice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenca) - -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola, Jeroniti, Luciani, Vi-tali & Vardalasso; v Reki: lekarna Prodan; Gorici lekarna Cristofletti in Pontoni.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnam

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzoren izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V pro-dajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izo nredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-pravijo po meri.

Vezovnik Vekoslav

mesar

v „Slovenskem domu“

na trgu sv. Jakoba šte. 3

priporoča cenj. slovenskemu občinstvu svojo mesnico. Cene zmerne. Postrežba točna.

Svoji k svojim!

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

D užinam se pošlja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.

Opozarja se slavno občinstvo, da ne za-menja našega naslova (Piazza delle Legna št. 4) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpuščen od našega podjetja.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrim vinom, jači in oživilja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino od-stranjuje vse nerednosti in krvnih ocev, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki provzro-čajo bolezni in deluje uspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgo-trajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratni pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vra-nici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se z zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako nemorehavo, podeljuje prebavnomu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse nečvrste tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščaja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbudo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvar-jenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.

To dokazujejo mnogoštevilna priznanja in zahvalna pisma. Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gl. 50 nvč. in 2 gl. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Bazetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malemu Lošinju, Labinju, Pa-zinu, Motovunu, Vižinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidnu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerske in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarna v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerske poštnein zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanje

Hubert Ullrich-ovo

Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vina špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevga soka 320,0, mare 30,0, koprive, ja-neža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega p 0,0. Te tvarine! naj se pomešajo.